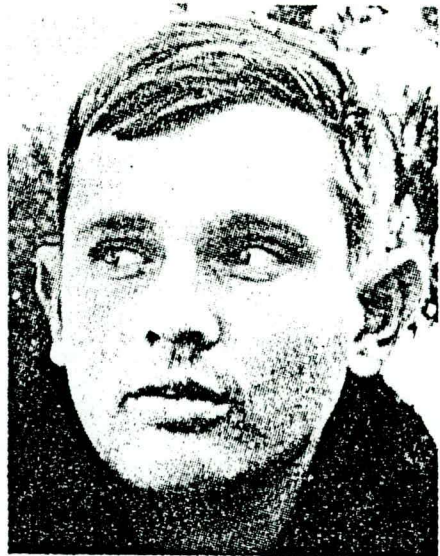

סרלין, משה

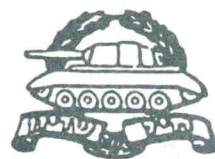

בן אברהם ופנינה. נולד ביום י"ח במרחשון תש"ה (4.11.1944) בתל-אביב. לאחר מלחמת-הקוממיות עברה המשפחה לגור בבאר-שבע ושם חיתה כמה שנים. במסגרת התנועה "מן העיר אל הכפר" עברה המשפחה למושב רמת-רזיאל שבהרי-ירושלים, מקום שם עברו עליו מרבית שנותיו. הוא למד בבית-הספר היסודי האיזורי בקרית ענבים וכבר אז נתגלתה משיכתו העזה לטבע, משיכה שהתבלטה

בו בהיותו קשור להרי-ירושלים, נופם, צמחייתם ובעלי-החיים שבהם. בשנת 1960 החל לומד בבית-הספר התיכון החקלאי בעין-כרם, מקום בו היה אחראי לחדר-הטבע. כאשר נתגלתה אפשרות לשלוח אותו לאוסטרליה סירב משה ואמר כי אינו מוכן לוותר על השירות בצה"ל: "נולדתי בארץ ואמות בה". גויס לצה"ל באוגוסט 1963. בבסיס-הטירונות המרכזי עשה כמדריך והגיע לדרגת סמל. לאחר שחרורו חזר למושב-הוריו. התמסר לעבודת החקלאות וראה את ייעודו בהקמת משק. נוסף לעבודת-המשק הקשה עבד גם במחסן הביצים של המושב ושם היה לדמות מרכזית. אחרי יום-העצמאות של תשכ"ז נקרא למילואים, אשר מהם חזר רק לחופשה אחת של ארבע שעות. מכתביו הרבים מתקופת שירותו היו מלאי געגועים לבית. מדי פעם היה נקרא למילואים וביום השלישי לקרבות, הוא כ"ח באייר תשכ"ז (7.6.1967), נפל בקרב שבמיתחם אביריק אשר בסיני: הזחל"ם שבו נצטר בגלל תקלה טכנית ובאיזור נמצאו עשרות חיילי-האויב. משה ועוד שני חיילים התנדבו לאבטח את הזחל"ם והם עלו על גיפ-סיור שעבר במקום. לאחר שהגיפ התרחק כמאה וחמשים מטר נפתחה עליהם אש שפגעה במשה וכך נפל. הובא לקבורה בבית-הקברות הצבאי לשעת-חירום בבארי ולאחר זמן הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי שעל הרהרצל בירושלים. בכתב-העת "במחנה", שהופיע לאחר מלחמת ששת הימים, הועלה זכרו.

עמותת "יד לשריון" בלטרון

מ.א. 0498734

רבט סרלין משה ז"ל

בן אברהם ופנינה

נולד ב-תל-אביב
04/11/44

נפל ב-07/06/67
כח אייר תשכז

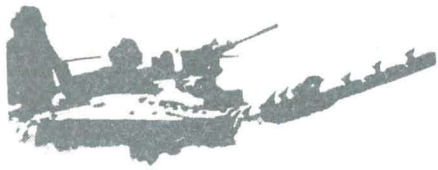
בשרותו ב-גד 142
מלחמת ששת הימים
עזה וסיני
מיתחם אביריק

נקבר ב-(י-ם) הר הרצל

בשנת 1960 החל לומד בבית-הספר התיכון החקלאי בעין-כרם, מקום בו היה אחראי לחדר הטבע. כאשר נתגלתה אפשרות לשלוח אותו לאוסטרליה סירב משה ואמר כי אינו מוכן לוותר על השירות בצה"ל: "נולדתי בארץ ואמות בה". גויס לצה"ל באוגוסט 1963, בבסיס-הטירונות המרכזי עשה כמדריך והגיע לדרגת סמל. לאחר שחרורו חזר למושב הוריו. התמסר לעבודת החקלאות וראה את ייעודו המשך...

סרלין משה נולד ביום י"ח במרחשון תש"ה (4.11.1944) בתל-אביב. לאחר מלחמת הקוממיות עברה המשפחה לגור בבאר-שבע ושם היתה כמה שנים. במסגרת התנועה "מן העיר אל הכפר" עברה המשפחה למושב רמת-רזיאל שבהרי ירושלים, מקום שם עברו עליו מרבית שנותיו. הוא למד בבית-הספר היסודי האיזורי בקרית ענבים וכבר אז נתגלתה משיכתו העזה לטבע, משיכה שהתבלטה בו בהיותו קשור להרי-ירושלים, צמחייתם ובעלי חיים שבהם.

עמותת "יד לשריון" בלטרון

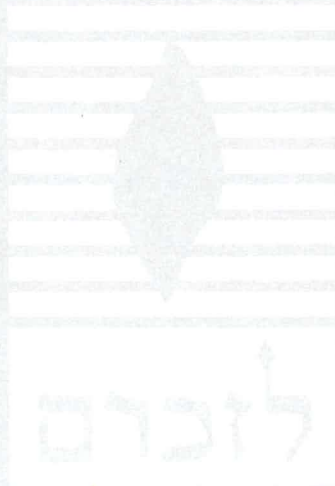

מ.א. 0498734

רבט סרלין משה ז"ל

בן אברהם ופנינה

בהקמת המשק. נוסף לעבודת-המשק הקשה עבד גם במחסן הביצים של המושב ושם היה לדמות מרכזית. אחרי יום העצמאות של תשכ"ז נקרא למילואים, אשר מהם חזר רק לחופשה אחת של ארבע שעות. מכתביו הרבים מתקופת שירותו היו מלאי געגועים לבית. מדי פעם היה נקרא למילואים וביום השלישי לקרבות הוא כ"ח באייר תשכ"ז (7.6.1967) נפל בקרב שבמיתחם אביריק אשר בסיני: הזחל"ם שבו נעצר בגלל תקלה טכנית ובאיזור נמצאו עשרות חיילי האויב. משה ועוד שני חיילים התנדבו לאבטח את הזחל"ם והם עלו על ג'יפ-סיור שעבר במקום. לאחר שהג'יפ התרחק כמאה וחמישים מטר נפתחה עליהם אש שפגעה במשה וכך נפל. הובא לקבורה בבית הקברות הצבאי לשעת חירום בבארי ולאחר זמן הועבר למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. בכתב העת "במחנה", שהופיע לאחר מלחמת ששת הימים, הועלה זכרו.

נחמן מרדכי - ז"ל.

לכל מגוייסי פלוגות בית"ר

הולך ונשלם מחקר מקיף על פלוגות הכבודה (והגיוס) לבית"ר, החל משנת 1926 ("מנורה") ועד שנת 1942.

כל חברי בית"ר ששירתו בפלוגות בשנים הנ"ל, מתבקשים להודיע שמו, תיבתם וכתובתם הנוכחית. בהקדם, לפי אזהרה מן הכתובות הבאות:

1. מד נפתלי פלטיץ, בית ז'בוטינסקי, סקי, רח' המלך ג'ורג' 38, תל-אביב;
2. גב' רחל בירנבוים, משרדי הועד הפועל של הסתדרות העובדים הלאומית, רח' ביכורי העתים 23, תל-אביב;
3. מר יצחק גוריון, רחוב א. ל. יפה, שיכון סלע 3, הרצליה.

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע באוניברסיטה העברית בירושלים מודיעה, כי רישום ללימודי "מוסכד" לשנת הלימודים תשכ"ט (1968-69) התחיל ביום ראשון, 5 במאי, ויסתיים ביום חמישי, 30 ביולי. מאז הדרשמה תתקיים במזכירות ללומדים של הפקולטה למדעי הטבע (בנין סילור קריה האוניברסיטה), אצל גב' בליזובסקי. טפסי הרישום וכן פרטים נוספים בדבר תקנון הלימודים יתבטלו בלימודים, אפשר לקבל גם על ידי פניה בכתב, אל הוועדה ללימודים מתקדמים שליד הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע, ליד גב' בליזובסקי.

לזכר ועדרים

לזכרו של משה כרלסון הי"ד

לזכרו של משה כרלסון הי"ד, שנפטר ביום שבת, 12 שנה באה לכפר רמת-רחל, משפחת כרלסון. עם עלייתו לידם ביניהם הבן הבכור משה, שנקרפה ההיא היה הילד הגדול במשך.

ישר כמו כל הילדים בספר, היה זה הכפר הישראלי הראשון, ואח"כ הישראלי הראשון בעיר-כפר. לאחר שנים הלימודים התגייס לצה"ל וגם בשירותו הצבאי הפגין בחריצותו ומסירותו. עבר קורס יישוב ואח"כ קורס סגלים קריביים ולמרות הדרישות שימשו כצבא הסגן הוא ביקש להשתחרר מיד והיה בדפנונו לכפר להוריו בנשק. נשק הוא שימש כסמל בחריצותו לכל בני המושב וכך קשר את כל הגוים לכפר ייבשתי ע"י כך את דוד ההמשך.

עם הגיוס לפני מלחמת ששת הימים הוא התגייס כיד טרם שמו הקצאה הגיע אליו ובשבת 3 ליוני 1967, שהגיע למספר שעות לחיפשה ונדפדף מאבני היי המלים האחרונות שלו. "אבא, יהיה לך שיהיה, אבי קטן להיות גבר".

הצטרפו הישר קרה משה נפל ביד לוי בקרב על ציבורי בסיני כשחזר להתגייס למבצע חוקה. והוא בן 22. מיד הוא היה סמל של בן נאמן לכל בני הכפר וכך אנו נזכרו איתו בקיינו לנצח.

משה כרלסון הי"ד

גלעד ללוחמי עוצבת "ברק" ברמת הגולן, אוקטובר 1973

ערב חתימת הסכם השלום עם אש"ף שוחחנו עם פנינה סרלין, בת 75, אם שכולה. "נקמה ושנאה לא יביאו לנו את השלום", אומרת פנינה סרלין, שאיבדה את בנה הבכור משה ב-7.6.67 בסיני. "צריך לדעת מתי להגיד די לשפיכות הדמים וללחוץ את יד האויב".

בן 22 וחצי היה משה בנופלו. "כאשר הגיעה ממנו הגלויה האחרונה, הוא כבר לא היה בין החיים". בתחילה היתה פנינה פוקדת את קברו בהר הרצל מדי יום, יושבת למראשות המצבה, עליה חקוקים באותיות שחורות שמו, גילו ומקום נפילתו, מחליפה את פרחי הגינה שטיפח במושב מגוריו, רמת רויאל, מדברת ובוכה, מספרת ובוכה. "מזל שיש לי מצבה, שיש לי קבר, שיש לי איפה לבכות".

אצלנו אנדרטה אחת ל-17 חללים באירופה אחת ל-10,000 תוצאות סקר

לנו הודמנות בלתי חוזרת לעשות דבר גדול למען החיים שלנו. "אני איבדתי בן יקר, ומהעבר השני של הגבול איבדה אם אחרת בן יקר. יש משקעים של כאב ושכול, יש

השנים חלפו, אבי המשפחה חלה ונפטר, הילדים הנוספים - בן ובת - הקימו משפחות, המשק היה גדול על פנינה, רק הכאב לא השתנה. "הפסקתי ללכת מדי יום, ואני נפגשת

שני צללים

"לא צמאי מלחמה לקרב הלכנו..." מלים אלה מצאנו על אחת מ-900 אנדרטות לזכר הנופלים בקרב, הפזורות ברחבי הארץ. פנינה סרלין, אם שכולה, "ודעת שמשני עברי הגבול יש אמהות שכולות, והיא בטוחה שאילו חי בנה כיום, הוא היה אומר: "לא עוד מלחמה, לא עוד אנדרטות"

אנדרטת בני גבעתיים שנפלו במלחמות ישראל

משקעים של איבה, אבל צריך להפסיק את המוות משני הצדדים. להניח לעבר, לנסות למען עתיד טוב יותר. גרוע יותר לא יהיה. מחר אעלה לקברו של בני ואספר לו מה קורה. אני בטוחה שעל הצעד הגדול הזה שנעשה עכשיו הוא היה מברך. גם הוא, כמוני, לא היה רוצה שהנכדים שלי, האחיינים שלו, יראו עוד מלחמה. גם הוא, כמוני, היה אומר: לא עוד אנדרטות".

• • •

כ-900 אנדרטות לחללי מלחמה פזורות בארץ. יחס של אנדרטה אחת ל-17 חללים. באירופה היחס הוא אנדרטה לעשרת-אלפים חללים. פער יחסי זה ממחיש את חריגותה של ישראל בשימוש במדיום הנצחה זה. האנדרטה הטיפוסית משרטטת את

עם משה'לה פעם בשבוע, תמיד עם זר פרחים ביד, באה לקבר, מדברת ומספרת מה קורה איתי, מה קורה לאחרים, לנכדים, לחברים ולמדינה. "עבורי הוא לא מת, הוא תמיד חי ויישאר צעיר. כאשר החזירו את סיני חשתי כאב נוראי, הרגשתי כאילו הורגים את משה'לה בשנית. לא הבנתי כיצד תמורת שלום מחזירים את האדמה שעליה נפל בני, ואני הייתי מאנשי בגין. גם כיום אני נמנית עם הימין. אבל השלום ההוא, בעצם מצב אי הלוחמה, נותן לנו שקט בצד הגבול עם מצרים.

"עכשיו אני רוצה בשלום עם אש"ף. אני בטוחה שהמהלך הזה הוא למען החיים. השלום הזה נעשה מתוך עוצמה, מתוך אחריות, מתוך דאגה לנו, האמהות, לילדינו ולנכדינו. יש

אנדרטה לחללי צה"ל ברמת השרון

כמו יום השואה ויום הויכרון, וסיפקה לישראל ייעוד וחיים בעלי משמעות ערכית.

הניתוח מבוסס במחקר על מקבץ צילומים המצוי בספר "גלעד", בהוצאת המחלקה להנצחה של משרד הביטחון, ספר שכולל 900 צילומי אנדרטות. פרט לזה מתבסס המחקר על שרטוטי אנדרטות ועל תצלומיהן המופיעים בספרים "אתרי גבורה" (יצחקי 1976), "גלעד לגיבורים במלחמת השחרור" של וילנאי ו"אנדרטת המלחמה בגולן" (המועצה האזורית גולן). בנוסף למקבץ מקיף של צילומים, יצר החוקר גם לקסיקון של סימנים ותיעד את השכיחים ביותר. הוא ניתח אותם ובה לקסיקון משמעותי. הנצרות מכל אחד מהסימנים בארץ יש כמה סוגי אנדרטות. הן

דמותם המונית של הנופלים ומדישה את ימיה הקרבה האינטימית של האומה אליהם. אנדרטה לחללי מלחמה אינה רק אמצעי להנצחה ואמצעי פיצוי לקרובי הנפל, אלא גם אמצעי להעברת מסר המחויבות למורשת הנופלים, בבחינת כמותם ציוו לנו לא רק את החיים אלא גם את ההגנה המתמשכת על מפעלה של האומה והבטחת המשך קיומה.

מסקנות אלה ואחרות עולות ממחקרו של עוז אלמוג, סטודנט לתואר שלישי בחוגים לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של אוניברסיטת תל אביב. המחקר, שהתפרסם ב"מגמות" בהוצאת מכון סאלד, בחן באמצעות איתור וניתוח של סימנים שכיחים באנדרטות, מהם התפקידים החברתיים שיש להן. לדברי אלמוג, תרבות השכול היא

נתקנת

בצלבן

מסמנת העדר הצטעצעות. פשטותה משווה לאנדרטה חוות אנטי פיסולית וסגפנית משהו. דממת המוות מסומלת בדממת האבן. נוקשותה וחזוקה עשויים לסמן את עמדתה האיתנה של החלל, או לחילופין - את יכולת העמידה האיתנה של האומה אל מול אויביה.

נוקשות האבן יכולה לסמן גם כאב. אפרוריותה או לובנה ההיורר מסמלים קדרות ותעוקה. האבן, שאינה נרקבת, שאינה מחלידה ואינה מתבלה בקלות, מסמנת נצחיות. גל האבנים מסמל זיקה לאדמה. "אברמיק היה כאבן מאבני המקום", הן מילות חבריו של נופל מקיבוץ סאסא. במובן זה הופך הנופל כאילו לחלק מאבני המקום. האבן גם מסמלת קדושה (אבני בית המקדש, הכותל).

יש גם שימוש בשרידי מלחמה באנדרטות: טנק שרוף, כנף מטוס,

משה סרלין ז"ל נפל 7.6.67 בסיני

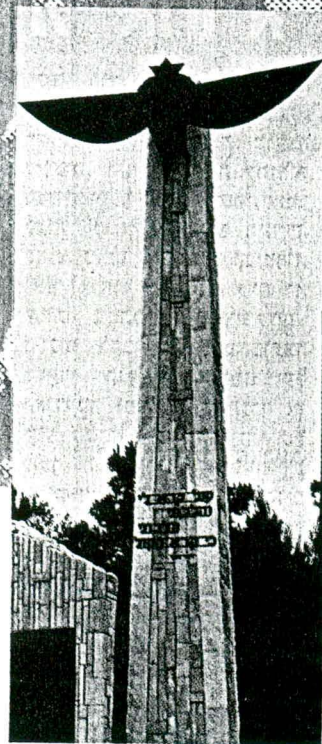
וההתייחסות. היא נבנית בדרך כלל בחסות גוף ממלכתי, ותכנונה הוא על פי רוב של אדריכל. היא מנציחה קבוצות, בני עיר, או מספר לוחמים

מנצחות. בודדים, קבוצות, יחידות קטנות ועוצבות גדולות. על האנדרטות חרוטים שמות הנופלים במלחמות ישראל ושמות חללי פעולות צבאיות שונות, מתקופות שונות. יזמי האנדרטות הם משפחות, חברים, חילות, בתי ספר ורשויות מקומיות. המעצבים הם אדריכלים (28%), אמנים (22%) ואזרחים מהשורה. הנסיבות - ספונטניות, תכנון מקדים, או מתן תרומה.

גלעד ועצרת

ניתן למיין את האנדרטות לשני טיפוסים עיקריים:

● אנדרטת גלעד - זו אנדרטה קטנה הבנויה מגל אבנים, או מסלע מסיבי אחד, שעליו מוטבע לוח שיש עם שמות הנופלים. אנדרטה מסוג זה מנציחה יחיד או קבוצת לוחמים. היא ממוקמת באזור נפילת החייל או

אנדרטת הצנחנים בתל-נוף

אחד ממרכיבי "הדת האזרחית" בארץ. דת שמקורה באידאולוגיה ציונית, שטיפחה, בדומה למערכת דתית, מיתוסים (תל חי, מצדה, ריטואלים

לא אל משה הכהן - נכתב מפינת הידועה

לכברו של משה סרלמן .

מאחורי עשרת הימים הפסח (נכון) למה היושם

הינענע, אולם יחד עם הנצחון באו דמיון וצדו

אל אולם בני עשרים שנה שפלו למטה

אל אחרים צדיק אנו כוננים אל נא שגור

לפתח הכפר, אלה את מולדתו והקריה נשע

ל מורה

משה סרלמן ב" היה לפני תחילת תיכון כשפגש

לראש-דגל, הנו גר השכונה, וגם היו ליתום

בהם נפגשו במסע הכפר, החצר, והנחל

בהם הפגיש האלה ~~(השכונה של צדק וצדק)~~

שאתי עמי שפצחוק שוכן קהל הפני משה, תמיד

לעז היה, אולם הנשים קשים שדעו מחשבה

הפך לעז חושב ורציני העוקף כל מחשבה וצדק

אל מנה למצוא פתרון לבאיו שנתעורר

הווה והצדק לחיים, הנם לא יאנעו אל משה

הוא תלמיד היה משה למשנה ולכר המסכה

כן, משה הבכור היה גורל ראשם, עזר ומאור

להווה, שנתעורר בהן נפול - ובה כקורא

התקופה הכינה נקדו משה לאילטוים, הוא הלך
עליו פיסוס היה בבן 22 לבם וסיום התינה על
המטרה להיהפך ל"ראש חשבון". את הבית פקד יך
פלא אחר התקופה זו. אני לא רטויתו טוב, אולם
בשאלת משה היה ואני חזר לבסיסו, נזכרה
הסיפור שפכה אמו!

האת היותו וזה רצו פניו לעקר אהאל, מסיבה—
אישיהו. הכריזים להכרכונים מוכים פיו, האוירן
נות בשפה היתכנה, אולם משה סידה עלולה ואומ:
ה"אל ישרו נשדתי - להג אשאל!"
האת יש מילם נשבור— שיטתנו אתה גל אנכית
של משה לנכדו? ספן הוא!

היתה למשה נכד נאה נפיו שניה צמח
נשים למראה, יחוד חלמו הורכב - ולאו הגמיון.
ונתנה הנדה כששנה ריחית עלקנוה מעשית
והשאינו נשדתי על האדמה מנסה לפיכח בה, אך
עליו הוסיף.

עתה, שנה עומר אלה, לפני נדון שכרונ קאמון,
 כולם אני את פניו היסוד והצומח, וזה
 בין אילו ^{שם} כלביו אולם אלה, ואין הוא היה בלתי
 בן ית אלה רכבנו קרבן למיגור הפיריות ^{אשר}
 לך שלחם ונפול למען הוא אה אה-עלם ליון.
 נא שחם על עתה וכוד האורכו האנוכיה, ואליה
 הובא והוא אק בן 2, והוא האמה תבאבו החם
 כפי שנהגה הוא לעקבי אלה נאליה חמה, כי היו
 עליה הפני איבונים צמיחה אלה.

בסיכום כודו אק עמר שלם הפס בציון עתה-
 אה, ואשכיו, שנקים חמה קאו ולמדו לו
 עתה בזה קשה.
 נאליה יחי שכרונ חמה בכונ עלה.

ציפוי.

הנהגה-משק

מקבליה של החברה ציפי.

לכרו של

משה סרעק ז"ל.